

Kad deklarēt preču piegādes darījumu?

Dace Everte, ZAB "Sorainen", vecākā nodokļu menedžere

<https://ifinances.lv/raksti/nodokli/pievienotas-vertibas-nodoklis/kad-deklaret-precu-piegades-darijumu/16602>

Ar pircēju ir noslēgts līgums ar "Incoterms" EXW nosacījumiem. Preču piegādes darījums notiek rūpnīcas teritorijā – mūsu noliktavās. 2020. gada 12. februārī uzņēmums izraksta rēķinu pircējam – ar pievienotās vērtības nodokli (PVN) apliekamai personai Eiropas Savienībā (ES). Ar pircēju ir vienošanās, ka prece tiks uzglabāta mūsu noliktavā līdz izvešanai uz ES, bet ne ilgāk par 6–12 mēnešiem. Faktiskā preces aizvešana paredzēta 2020. gada 12. maijā.

Rēķins (ar visiem rekvizītiem, piegādes vieta – ES valsts) un līgums ir ar februāra datumu, pircējs apmaksu arī veic februārī, bet kravas pavadzīme (CMR) un citi transportēšanas dokumenti ir ar februāra/marta/aprīļa/maiņa datumiem.

Vai šo darījumu mūsu uzņēmums var deklarēt februāra PVN deklarācijā ar 0% likmi saskaņā ar izrakstīto rēķina datumu? Tad arī pircējs šo darījumu norādītu februāra PVN deklarācijā. Vai šajā gadījumā var atsaukties uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma (PVN likums) [31. panta](#) 1. daļu?

PVN likuma [31. panta](#) 3. daļā noteikts – *ja preču piegāde Eiropas Savienības teritorijā notiek pastāvīgi ilgstošā periodā un pārsniedz vienu kalendāra mēnesi, uzskata, ka darījums ir noticis katra kalendāra mēneša beigās līdz laikam, kad preču piegāde ir pilnībā pabeigta.* Mūsu projekts ilgst vairākus mēnešus, vai rēķinus varam izrakstīt reizi mēnesī? Kad piegāde būs pilnībā pabeigta, mums būs visas pircēja parakstītās CMR, kas apliecinās PVN 0% likmes piemērošanu.

Darījums – preču piegāde ES

PVN likuma [1. panta](#) 21. punktā sniegta šāda definīcija preču piegādei ES – *preču piegāde, ja preces no vienas dalībvalsts nosūta vai transportē uz citu dalībvalsti un šo preču nosūtīšanu vai transportēšanu veic preču piegādātājs vai preču saņēmējs, vai trešā persona preču piegādātāja vai preču saņēmēja vārdā.* No šīs definīcijas izriet, ka arī EXW piegādes ir uzskatāmas par preču piegādēm ES. PVN likuma [31. panta](#) 1. daļā noteikts, ka *preču piegādes brīdis ir brīdis, kad faktiski tiek veikta preču piegāde, bet ne vēlāk par brīdi, kad preces ir saņēmis preču saņēmējs, ja šajā pantā nav noteikts citādi.*

0% PVN piemērošana

PVN likuma [43. panta](#) 4. daļā noteikts, ka PVN 0% likmi var piemērot preču piegādēm ES, ja tiek izpildīti šie abi nosacījumi:

- preču transporta pavaddokumentos un nodokļa rēķinā norādītais preču saņēmējs ir uzrādījis preču piegādātājam darījuma brīdī derīgu citas dalībvalsts nodokļa maksātāja reģistrācijas numuru (cik saprotu, pircējam ir derīgs PVN numurs citā dalībvalstī);
- preces ir nosūtītas vai transportētas no iekšzemes uz galamērķi citā dalībvalstī, un to apliecina preču piegādātāja rīcībā esošie preču transporta pavaddokumenti (cik saprotu, arī transportēšanas dokumenti ir).

Lasītājam jāpārlicinās, vai dokumenti ir pareizi noformēti un visas ailes satur precīzu prasīto informāciju. Valsts ieņēmumu dienests (VID) pārbaudēs sevišķi pievērš uzmanību iekraušanas un izkraušanas vietām un visu pušu parakstiem, auditos mēdz arī skatīt pavadzīmē norādītā transportlīdzekļa atrašanos pavadzīmes sagatavošanas datumos.

Ja par preču nosūtīšanu lasītājam ir pieejama pilnīgi un pareizi noformēta kravas pavadzīme un pircējs ir PVN maksātājs savā valstī, darījumam ir tiesības piemērot PVN 0% likmi. Rēķinā par precēm jāiekļauj atsauce uz Latvijas PVN likuma [43. panta](#) 4. daļu vai Padomes [direktīvas 2006/112/EK](#) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 138. panta 1. daļu.

Piemērojot PVN 0% likmi, lasītājs var arī rīkoties saskaņā ar Padomes [Istenošanas regulas 2018/1912](#) 45.a pantu. Tajā noteikts pierādījumu kopums, ar kuriem nosūtītāja pienākumu nodrošināt pierādījumus par preču piegādi ES uzskata par izpildītu. Proti, ja nosūtītāja rīcībā ir šādi pierādījumi un VID nav pamatotu šaubu par dokumentu saturu vai īstumu, VID nevar apšaubīt lasītāja tiesības piemērot PVN 0% likmi. Par to rakstīju portālā "iFinances" šī gada sākumā – rakstā ["Jaunais PVN pārrobežu darījumos"](#).

Taksācijas periods

Nosakot periodu, kad preču piegādes ES jāuzrāda PVN deklarācijās, jāņem vērā šīs PVN likuma normas:

- [120. panta](#) 3. daļa – nodokli par preču piegādi ES teritorijā norāda tā taksācijas perioda PVN deklarācijā, kad veikta preču piegāde un izrakstīts nodokļa rēķins, ja šajā pantā nav noteikts citādi;
- [120. panta](#) 5. daļa un [131. panta](#) 2. daļa – rēķins jāizsniedz līdz tā mēneša 15. datumam, kas seko pēc mēneša, kurā notikusi preču piegāde ES teritorijā. Savukārt, ja rēķins šajā termiņā nav izsniegts, darījums jāuzrāda tā taksācijas perioda nodokļa deklarācijā, kurš seko pēc taksācijas perioda, kad veikta preču piegāde ES teritorijā (piemēram, ja preces piegādātas aprīlī, bet kaut kādu iemeslu dēļ rēķins nav izrakstīts līdz 15. maijam, darījums jāuzrāda maija PVN deklarācijā).

Atbilde

Līdz ar to atbilde uz lasītāja jautājumu ir šāda – kad februārī tiek izrakstīts rēķins par precēm, darījums PVN deklarācijā nav jāuzrāda. To varētu uzskatīt par avansa maksājumu, jo preču piegādi uzskata par notikušu tikai tad, kad preces faktiski tiek

piegādātas saņēmējam – šajā gadījumā izsniegtas transportēšanai, proti, kad preču saņēmējs iegūst tiesības ar tām rīkoties, kā to īpašnieks. Saskaņā ar PVN likumu par preču piegādi ES saņemtie avansi nav jāuzrāda PVN deklarācijā atsevišķi. Visu darījumu uzrāda tā mēneša deklarācijā, kad preču piegāde ir veikta vai tai sekojošā mēneša deklarācijā. Savukārt lasītāja situācijā – kad preces tiek nosūtītas, rēķins jau ir izrakstīts. Tātad, ja preces nosūta maijā, darījums jāuzrāda maija PVN deklarācijā.